

Bydelsplan for sorteringspunkter på Nørrebro

Udkast maj 2022

Eksempel på sorteringspunkt med tre kuber. Placering samt udformning af affaldsløsninger og anlæg er ikke nøjagtig gengivelse af hvordan et sorteringspunkt kommer til at fremstå

Baggrund

Med Borgerrepræsentationens vedtagelse af Cirkulær København – Ressource- og Affaldsplan 2024 den 13. december 2018 blev det besluttet at opstille 750 sorteringspunkter i byrummet i hele København inden 2024. Sorteringspunkterne vil som supplement til de eksisterende affaldsordninger til husholdningsaffald bidrage til at øge servicen for københavnernes i form af sorteringsmuligheder til husholdningsaffald i byrummet og større sorteringskapacitet. Løsningen erstatter ikke de affaldskurve, som i dag findes i det offentlige rum til gadeaffald. Etablering af sorteringspunkter er en helt central indsats for at bidrage til målsætningen om at København bliver CO2-neutral i 2025 og for at nå målet i Cirkulær København om 70 % genanvendelse af husholdningsaffald.

Sorteringspunkterne er designet af C. F. Møller Denmark A/S, der er udvalgt på baggrund af en designkonkurrence med stadsarkitekten som formand for bedømmelseskomiteen.

Af indstillingen til Cirkulær København fremgår det, at indsatsen forudsætter finansiering til dækning af provenutab fra anslået 760 nedlagte parkeringspladser fordelt over hele byen, som skal anvendes til placering af 350-400 af de i alt op til 750 sorteringspunkter.

Indstilling om retningslinjer og proces for placering af sorteringspunkter, godkendt i Teknik- og Miljøudvalget den 26. oktober 2020, udgør Teknik- og Miljøforvaltningens administrationsgrundlag for udpegning af placeringer til sorteringspunkter. Indstillingen fastlægger, at der skal udarbejdes en bydelsplan for hver af de københavnske bydele, med start på Amager Øst, samt de overordnede principper for placering af sorteringspunkter.

Denne bydelsplan indeholder forvaltningens forslag til placeringer til sorteringspunkter på Nørrebro. De konkrete placeringer fremgår af kortet vedlagt bydelsplanen, og uddybende information om hvert enkelt sorteringspunkt fremgår af den vedlagte tabel (bilag 1c). I alt foreslås placering af 59 sorteringspunkter på Nørrebro. Et sorteringspunkt kan bestå af tre forskellige beholdertyper: en affaldscontainer gemt i et skjul, en kube eller en nedgravet beholder med en top over jorden. Sorteringspunkterne på Nørrebro består hver især kun af én type beholdere.

I forbindelse med forberedelse af anlægsarbejdet skal sorteringspunkterne projekteres. Projekteringen kan afdække eksempelvis anlægs- eller driftstekniske forhold som medfører, at forvaltningen kan være nødt til at justere et sorteringspunkt, sløjfe et sorteringspunkt eller ændre på hvilke parkeringspladser, der skal nedlægges. Som led i myndighedsbehandlingen af sorteringspunkterne skal der udføres parts- og nabo høringer samt eventuelt dispenseres for bestemmelser i lokalplaner i forbindelse med nogle af sorteringspunkterne. I begge tilfælde kan det give anledning til at justere eller helt sløjfe et sorteringspunkt.

Illustrationen viser de tre typer beholdere, som et sorteringspunkt kan bestå af: (fravenstre) skjul, kube eller nedgravede beholdere.

Bydelens egenart

Nørrebro er en tæt og urban bydel i hjertet af København, der næsten udelukkende består af tæt karrébebyggelse. Det er kendetegnende for Nørrebro, at karrébebyggelserne omfatter forskellige årtiers bygningsidealer. Efter voldenes fald i midten af 1850'erne blev den inderste del af Nørrebro hurtigt udbygget uden større planlægning, og den tætte karrébebyggelse var præget af tilfældigheder. Store dele af byområdet sydøst for Jagtvej blev opført før 1870 som 4-5 etagers karréer tæt pakket med beboede baghuse. Senere, i 1910'erne og 20'erne blev der bygget større og mere luftige karréer med ensartede, enkle facader uden baghuse. Denne type bebyggelse præger særligt områderne omkring Borups Plads/Stefansgade, Struenseegade, samt området mellem Jagtvej og Sjællandsgade. En gennemgribende sanering i slut 1970'erne og 80'erne har betydet, at specielt dele af Indre Nørrebros oprindelige karakter har ændret sig, især i kvarteret omkring Blågårds Plads. Udover karrébebyggelsen på Nørrebro, er der en række forskellige markante enkeltbygninger og bebyggelser, der sammen med veje, pladser og grønne træk danner karakteristiske og meget forskellige bymiljøer. Alt dette giver Nørrebro dynamik, variation, samt detaljerigdom og understreger bydelens mangfoldige identitet.

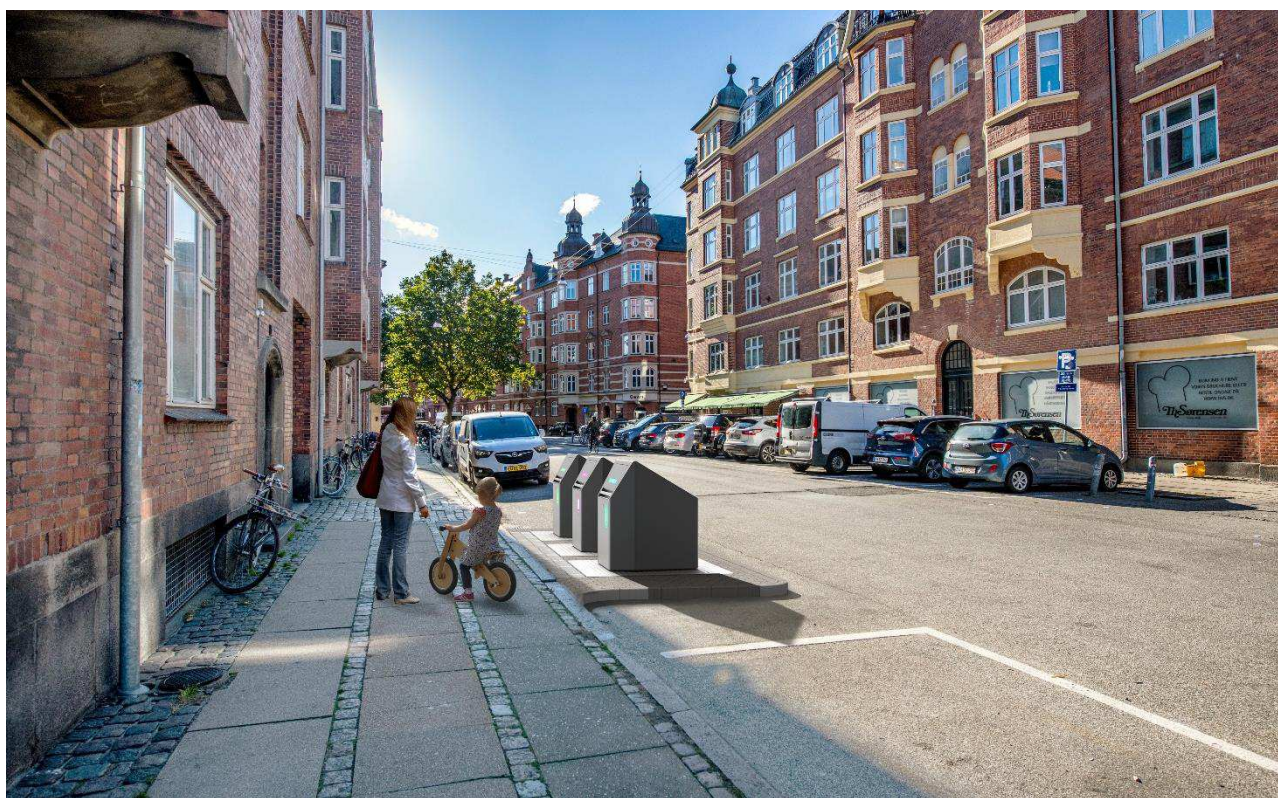
Et af de få større områder, der afviger fra Nørrebros karrébebyggelse, er Vibekevang, som er kendt for sin farverige, rækkehuslignende bebyggelse og små haver. Vibekevang blev bygget i 1926 som et led i at forbedre arbejdernes boligforhold.

Et andet markant område er Nørre Campus, som centrerer sig omkring Nørre Allé, nord og syd for Tagensvej. Området består af forskellig størrelse bebyggelser og åbne områder, som næsten udelukkende udgøres af

uddannelsesfunktioner. Det er et område af Nørrebro, som stort set ikke er beboet bortset fra Rigshospitalets Kollegium på Tagensvej og Egmont Kollegiet på Nørre Allé. Tæt på Nørre Campus ligger De Gamles By med plejehjem og ældreboliger. Området består primært af ældre og nyere stokbebyggelse med grønne arealer imellem. Med sin åbne karakter adskiller De Gamles By sig fra Nørrebros karakteristiske tætte karrébebyggelse.

Bystrukturen på Nørrebro er domineret af de tre markante indfaldsveje til Indre By: Tagensvej, Nørrebrogade og Ågadelinjen. Sammen med den nord-sydgående Jagtvej, er disse en del af Københavns hovedtræk og identitetsskabende vejstruktur. Nørrebrogade er dertil på én og samme tid den historiske udfaldsvej fra storbyen og bydelens centrale gade, der samler bydelen på tværs, samt en af Københavns livligste strøggader og cykelforbindelser.

Nørrebro er kendetegnet ved 'portene' ved Nørrebro Station og Dronning Louises Bro og det tidligere banetracé, hvor Superkilen og Nørrebroparken nu danner varierede byrum i et buet grønt forløb gennem bydelen. Sammen med Assistens Kirkegård og Hans Tavsens Park er disse dominerende grønne mønstre på Nørrebro, som samtidig danner større, grønne unikke rum og forbindelser i den ellers tætte bydel. Mindre grønne torve og pladser, fx omkring Den Røde og Sorte Plads, Blågård's Plads, Folkets park, Balders Plads m.fl. understøtter bydelens forskellige bebyggelsesmønstre og fungerer som vigtige lokale orienteringspunkter og åndehuller. Generelt er der ikke meget grønt i Nørrebros byrum og de enkelte bynaturoplevelser er koncentreret i de markante parker og kirkegårdene.

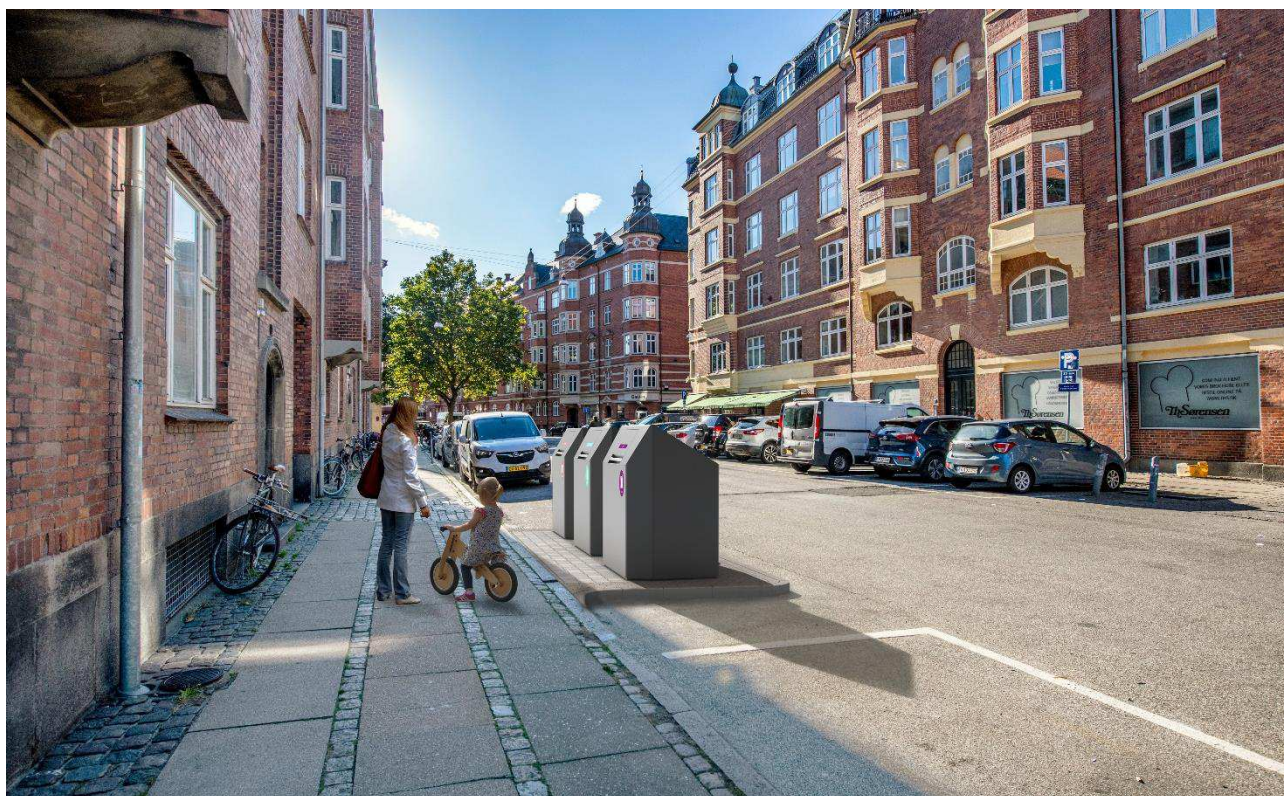

Eksempel på sorteringspunkt med tre nedgravede beholdere. Placering samt udformning af affaldsløsninger og anlæg er ikke nøjagtig gengivelse af hvordan et sorteringspunkt kommer til at fremstå

Metode for udpegning af placeringer til sorteringspunkter

Udpegning af placeringer til sorteringspunkter sker ud fra en samlet afvejning af en række forskellige forhold, såsom kapacitetsbehov, byrumskvalitet, bevægelsesmønstre, renovatørhensyn, trafikale forhold samt anlæggets kompleksitet. Sorteringspunkterne udpeges efter de overordnede principper, som er godkendt af Teknik- og Miljøudvalget i indstillingen fra den 26. oktober 2020:

- Kapacitetsbehov:
 Udpegningen af placeringer til sorteringspunkterne er først og fremmest baseret på en kortlægning af behovet for sorteringskapacitet de steder, hvor der i dag ikke kan kildesorteres, samt et supplement til de steder, der allerede har affaldsordninger. Opstilling af sorteringspunkterne skal desuden understøtte et servicemål om maksimal gennemsnitlig gangafstand fra en husholdning til et sorteringspunkt. Den gennemsnitlige gangafstand for sorteringspunkter er baseret på den gennemsnitlige gangafstand til de eksisterende glaskuber.
- Brugerhensyn:
 Sorteringspunkterne er placeret bolignært og i videst muligt omfang, hvor der er et naturligt højt flow af københavnere dvs. fx ved knudepunkter, tæt på arbejdspladser, skoler, sportsanlæg, kulturinstitutioner, på vej til indkøbsmuligheder mv.
- Effekt:
 Placering af sorteringspunkterne er koordineret med de relevante områder i Teknik- og Miljøforvaltningen, der har projekter og indsatser, der kan tænkes at overlappe med et sorteringspunkt. Den bedste løsning er fundet i dialog, for at skabe mest mulig synergi mellem projekter.
- Den gode affaldsløsning i byrummet:
 Der ligger en helhedsorienteret stedspecifik byrumsfaglig vurdering til grund for udpegning af hver placering af et sorteringspunkt. Eksempelvis indgår overvejelser om hvordan sorteringspunktet indpasser sig i det eksisterende byrum ift. stedets historie samt andet byrumsinventar, synlighed, sigte- og ganglinjer, tilgængelighed, belægning, begrønning, orientering ift. boliger og erhverv mv.
- Prioritering af byrumselementer:
 Sorteringspunkterne er søgt indpasset i byrummene uden at ændre for meget på de eksisterende forhold. Flere steder har det grundet pladsmangel dog været nødvendigt at flytte eksisterende byrumsinventar eller udbygge fortovet for at få plads til sorteringspunkterne. Her har forvaltningen prioriteret at flytte de mindst komplicerede elementer først, som fx cykelparkering, luftledninger og skilte. Der er generelt søgt at finde placeringer, der ikke kræver, at der skal fjernes træer eller parkeringspladser til biler, men i praksis er det umuligt ikke at inddrage parkeringspladser som del af en fortovsudbygning.

Eksempel på sorteringspunkt med tre kuber. Placering samt udformning af affaldsløsninger og anlæg er ikke nøjagtig gengivelse af hvordan et sorteringspunkt kommer til at fremstå

Eksempel på sorteringspunkt med to skjul. Placering samt udformning af affaldsløsninger og anlæg er ikke nøjagtig gengivelse af hvordan et sorteringspunkt kommer til at fremstå

Sorteringspunkter på Nørrebro

Det foreslås at placere 59 sorteringspunkter på offentlige veje og private fællesveje på tværs af Nørrebro. De 59 sorteringspunkter forventes udgjort af samlet set 145 affaldsbeholdere fordelt på 59 nedgravede beholdere, 50 kuber og 36 affaldsskjul. Der vil blive mulighed for at aflevere fraktionerne madaffald, plast samt mad- og drikkevarekartoner, tekstil, pap, papir, glas, metal og elektronik i sorteringspunkterne.

Sorteringspunkterne på Nørrebro inddrager ingen grønne arealer, og forvaltningen forventer at kunne etablere sorteringspunkterne på Nørrebro uden at skulle fælde nogle træer.

Det er et politisk mål at skabe grobund for forretnings- og bylivet på Nørrebrogade. Sorteringspunkterne placeres derfor som udgangspunkt ikke på veje, der defineres som strøggader. I stedet har forvaltningen afsøgt muligheden for at placere sorteringspunkterne i sidegaderne hertil.

Sorteringspunkterne fordeler sig nogenlunde ligeligt i de fleste boligområder. Ved de få kolonihaver i de Gamles By samt ved nyopførte boligområder er der dog særlige forhold, der gør sig gældende. Ved kolonihaverne foreslås et sorteringspunkt opstillet i periferien, da skraldebilen er for stor til at komme ind i området. I nyopførte boligområder er der som udgangspunkt mindre behov for supplerende affaldsløsninger, hvorfor der opstilles færre eller mindre sorteringspunkter ved disse områder. Endelig er der nogle områder, der særligt mangler adgang til sorteringsmuligheder – oftest pga. pladsmangel ved ejendommene. I disse områder er det prioriteret at tilbyde øget service gennem opstilling af mange sorteringspunkter med tilsvarende mange forskellige fraktioner. Et andet eksempel er området mellem Nørrebrogade, Sortedams Sø, Læssøesgade og Fælledvej/Blegdamsvej. Dette område er generelt præget af færre gårdsaneringer end resten af Nørrebro, hvorfor der er flere boliger her, som mangler tilstrækkelig adgang til sorteringsmuligheder.

Et område af Nørrebro som er lavt befolket men hvor det er svært at servicere de beboere, der er, er Nørre Campus-trekanten mellem Nørre Allé, Jagtvej og Tagensvej. Området er præget af bygninger der knytter sig til enten Rigshospitalet eller til uddannelse med undtagelse af to kollegier i kvarterets yderkanter; Rigshospitalets Kollegium på Tagensvej og Egmont Kollegiet på Nørre Allé. Af hensyn til trafik og af driftsmæssige årsager har det ikke været muligt at placere sorteringspunkter i umiddelbar nærhed af kollegierne, hvorfor beboerne er nødt til at krydse Tagensvej for at nå til de nærmeste sorteringspunkter på hhv. Fogedmarken og Aldersrogade på Østerbro.

Forvaltningen koordinerer løbende med andre igangværende og kommende projekter og indsatser på Nørrebro, som kan tænkes at have sammenfald eller skabe synergi med sorteringspunkterne. Herunder kan nævnes områdefornyelsen ved Skjolds Plads, klimatilpasningsprojekter, diverse vejprojekter som fx vejgenopretning, cykelprojekter og sikker skolevejsprojekter samt udeservering og stadepladser. Sorteringspunkterne er søgt placeret, så de i videst muligt omfang understøtter disse projekter og indsatser.

Kommunikation og involvering

Teknik- og Miljøforvaltningen lægger vægt på at involvere københavnernes, lokale erhvervsdrivende, lokaludvalg, miljøpunkter m.fl. i arbejdet med at finde placeringer til sorteringspunkterne. Involvering i projektet er inddelt i to spor: Et overordnet, løbende spor på tværs af alle bydele, samt et lokalt bydelsspor i to faser, som gentages for hver bydel.

Det overordnede spor består i en informationskampagne og generel involvering af københavnernes. Informationskampagnen fortæller om sorteringspunkterne og rationalet bag, og understøtter involvering ved at gøre opmærksom på, hvordan man som borger kan komme med input. Københavnerne har mulighed for at komme med forslag til placering af sorteringspunkter via en digital kortløsning, og borgernes forslag indgår i forvaltningens arbejde med at finde placeringer. Kampagnen omfatter blandt andet en projekthjemmeside, annoncering på sociale medier, skiltning i det offentlige byrum og annoncer i lokale aviser.

Derudover har københavnernes mulighed for at komme med forslag til placering af sorteringspunkterne gennem en digital kortløsning. Borgernes forslag indgår i forvaltningens arbejde med at finde placeringer.

Det lokale spor, bydelssporet, består af følgende to faser: 1. involvering af lokaludvalg og miljøpunkter, og 2. borgermøde og kommentering af placeringer til sorteringspunkter.

Fase 1: Involvering af lokaludvalg og miljøpunkter

Første fase af inddragelsen omfatter opstarts- og fokusråder med lokaludvalg og miljøpunkter. Opstartsråderne har til formål at introducere projektet samt drøfte inddragelsesprocessen. På baggrund af opstartsråderne samler lokaludvalget en række personer som deltager i et efterfølgende fokusråd. Fokusrådet har til formål at indsamle brugbar lokal viden, afdække særlige opmærksomhedspunkter samt danne grundlag for en god dialog i den konkrete bydel. Råderne afholdes ved opstart af screeningsarbejdet i de givne bydele, således at forvaltningen opnår lokal indsigt til brug for screeningsarbejdet. Der opretholdes løbende dialog med både lokaludvalg og miljøpunkt.

Fase 2: Borgermøde og kommentering

Når forvaltningen har fundet frem til egnede placeringer til sorteringspunkter i en bydel, sendes forslaget til orientering i TMU samt præsenteres for lokaludvalg og miljøpunkt. Derpå inviterer forvaltningen, lokaludvalget og miljøpunktet til borgermøde, hvor forvaltningens samlede forslag til placering af sorteringspunkterne præsenteres og drøftes. Placeringerne offentliggøres ligeledes på projekthjemmesiden. Sideløbende med borgermødet har både lokaludvalg, miljøpunkter og borgere mulighed for at sende skriftlige kommentarer til forvaltningen.

Resultat af dialogprocessen generelt og Nørrebro

Der har været stor interesse for projektet blandt københavnernes. Gennem den digitale kortløsning har forvaltningen modtaget mere end 4.200 forslag til placeringer fordelt over hele Københavns Kommune fra flere end 4.100 borgere. Desuden har forvaltningen undersøgt, hvad respondenterne er særligt opmærksomme på, når de kommer med forslag til placeringer af sorteringspunkter. Analysen viser en klar sammenhæng mellem respondenternes opmærksomhedspunkter og forvaltningens tilgang. Eksempelvis ses at brugerhensyn, flow, eksisterende affaldssortering og husstandsnærhed ofte har høj prioritet i borgernes placeringsforslag. På Nørrebro modtog forvaltningen 974 forslag til placeringer af sorteringspunkter gennem den digitale kortløsning. Knap 700 borgere bidrog med input. Disse input har været en del af screeningsprocessen på hele Nørrebro. Ud af de 974 forslag til placeringer som forvaltningen har modtaget, kommer ca. 90 placeringsforslag fra Miljøpunkt Nørrebro.

På Nørrebro blev der i februar og marts 2021 afholdt henholdsvis opstarts- og fokusråd med deltagelse af Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro. Lokaludvalget og miljøpunktet bemærkede i den forbindelse, at de ønskede, at forvaltningen i arbejdet med at finde placeringer tog særligt hensyn til bydelens grønne områder, idet mængden af grønt areal pr. beboer på Nørrebro er en af de laveste i København. Desuden udtrykte lokaludvalget og miljøpunktet ønske om, at Nørrebrogade blev friholdt, men at andre steder med højt flow, fx ved institutioner, skoler, mm., blev prioriteret.

Yderligere var der fra lokaludvalget og miljøpunktet et stort fokus på boligforeningers muligheder for at udflytte privat affald fra gården til gaden i nedgravede beholdere. Forvaltningen modtog i den forbindelse en rapport fra Miljøpunkt, der viste de boligforeninger som ifølge Miljøpunkt Nørrebro har ytret ønske om udflytning af deres private affaldsløsninger. Forvaltningen har i videst muligt omfang friholdt vejarealet ved disse foreninger, for ikke at begrænse foreningernes mulighed for at søge om udflytning af deres private affaldsløsninger. Sorteringspunkterne er et supplement til de eksisterende affaldsløsninger, og kan ikke erstatte den nuværende gårdsortering.

I december 2021 og januar 2022 blev der afholdt opfølgende møder med repræsentanter fra Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro om status på placering af sorteringspunkterne på Nørrebro og processen herfor.

[I juni 2022 har forvaltningen i samarbejde med Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro inviteret til borgermøde, og forvaltningen deltager desuden på et ordinært lokaludvalgsmøde i maj 2022. Til begge møder vil nærværende udkast til bydelsplan blive præsenteret og drøftet.]

Økonomi

Anlæg

Der er med vedtagelsen af Cirkulær København bevilget et budget på 385 mio. kr. i takstmidler til udvikling, etablering og drift af sorteringspunkter i hele byen i planperioden. Af disse er ca. 270 mio. kr. allokeret til etablering af sorteringspunkterne. Omkostningerne til etablering af sorteringspunkterne på Nørrebro, beskrevet i denne bydelsplan, anslås ud fra en nøgletalsberegning til ca. 25-30 mio. kr. Tallet er behæftet med stor usikkerhed, da det tager højde for en forventet betydelig stigning i materialepriser som følge af den nuværende situation på verdensmarkedet.

Placeringer og typer af sorteringspunkter er prioriteret ud fra en afvejning af kapacitetsbehov, brugerhensyn, effekt, økonomi, den gode affaldsløsning i byrummet og prioritering mellem byrumselementer.

Nedlæggelse af parkeringspladser

Implementering af bydelsplanen indebærer etablering af 59 sorteringspunkter. Til etablering af disse 59 sorteringspunkter estimeres det, at der skal nedlægges 86 parkeringspladser. I alt forventes, at 56 af de 59 sorteringspunkter forudsætter nedlæggelse af parkeringspladser. Samtlige af disse 56 sorteringspunkter ligger inden for betalingszonen for parkeringspladser. De resterende 3 sorteringspunkter forventes at kunne etableres uden nedlæggelse af parkeringspladser.

Sorteringspunkter (SP) og nedlæggelse af parkeringspladser			
SP i alt (antal)	SP med nedlæggelse af p-pladser (antal)	SP uden nedlæggelse af p-pladser (antal)	P-pladser der nedlægges (antal)
59	56*	3	86

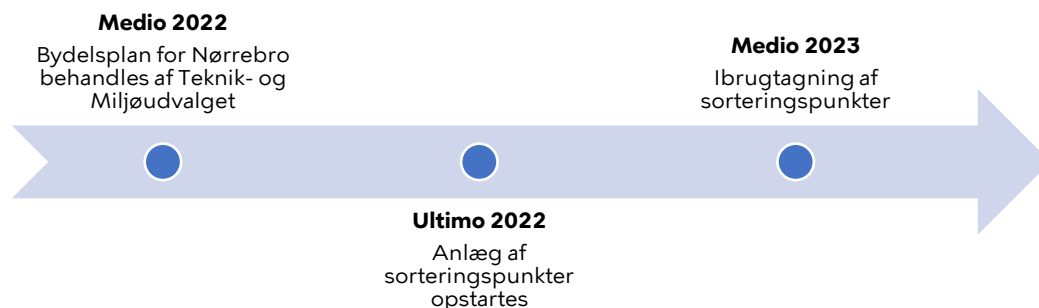
* samtlige af disse sorteringspunkter ligger indenfor betalingszonen for parkeringspladser.

Samtlige 86 parkeringspladser der skal nedlægges, ligger i betalingszoner. Provenuet fra de nedlagte parkeringspladser udgør 0,48 mio. kr. om året. Realisering af sorteringspunkter på placeringer, der kræver nedlæggelse af parkeringspladser i betalingszonerne, dvs. 56 sorteringspunkter, forudsætter at provenutabet skattefinansieres. Med udgangspunkt i denne og øvrige bydelsplaner for placering af sorteringspunkter, udarbejder Teknik- og Miljøforvaltningen et budgetnotat til budget 2023 om finansiering af provenutabet fra de parkeringspladser der, jf. bydelsplanerne, skal nedlægges. De 3 sorteringspunkter, der kan etableres uden nedlæggelse af parkeringspladser, kan etableres uafhængig af godkendelsen af dette budgetnotat.

Nedlæggelse af parkeringspladser pr. zone og samlet provenu						
Rød zone (antal)	Grøn zone (antal)	Blå zone (antal)	Gul zone (antal)	Uden for zone (antal)	I alt (antal)	Provenu pr. år (mio.kr.)
0	0	45	41	0	86	0,48

Implementeringsplan

Den forventede implementeringsplan for Nørrebro ser således ud:

Forslag til placering til sorteringspunkter

Et kort, der indeholder forvaltningens forslag til placering af sorteringspunkter på Nørrebro, er vedlagt bydelsplanen. Af kortet fremgår placeringer, der ikke kræver nedlæggelse af parkering (blå), placeringer der kræver nedlæggelse af parkering i betalingszone (rød), samt eksisterende glaskuber (sort prik), nærgenbrugsstationer (sort rude) og eksisterende offentlige affaldsstationer (sort cirkel). De eksisterende glaskuber er udgangspunktet for sorteringspunkternes placering. Det betyder, at mange sorteringspunkter er placeret i umiddelbar nærhed af en glaskube. Sorteringspunkterne erstatter således ikke glaskuberne. Af kortet fremgår også de placeringer på Østerbro, som grænser op til Nørrebro. Til kortet hører en tabel med uddybende oplysninger om sorteringspunkterne.

I forbindelse med projektering af sorteringspunkterne, kan der blive afdækket eksempelvis anlægs- eller driftstekniske forhold som medfører, at forvaltningen vil være nødt til at justere et sorteringspunkt ift. eksempelvis placering, beholdertype, beholderantal og fraktioner eller helt sløjfe et sorteringspunkt.